

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

III. ÅRG.

STOCKHOLM, 15 APRIL 1914.

N:r 8.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad

Redaktör: ESTER BRISMAN.

Träffas onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan 1

Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.

Rikstel. Norr 600. Allm. tel. 147 29.

Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1914 1 krona. Lösnummer 5 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 1 kr.

75 öre i postanvisning till tidningens expedition.

Annonspris: 15 öre per millimeterhöjd, större annonser och årsannonser rabatt.

Annonsavdeln.: Rikstel. 456. Allm. tel. 604.

9 f. m.—7 e. m.

I lust och nöd.

På det fält, där det politiska slaget nyss stod, skjuter upp en planta, som vi böra akta och vårda trots att dess rötter hämtar näring ur all sköns förödelse. Det är insikten att nationens sak icke är endast männens utan även kvinnornas.

För att övertyga oss om, att en ny uppfattning verkligen börjar vakna och växa; låt oss göra en hastig jämförelse mellan situationen i fjor och den i dag.

Rösträttskvinnorna ha särskilt goda förutsättningar att veta något om allmänna meningen i fjor vid det här laget, ty det var då vi började vår namninsamling. Vi träffade män och kvinnor, just ur det läger, som bär ansvaret för att kvinnorna ännu icke äga rösträtt, och vi fingo deras skäl för vare sig likgiltighet eller motvilja. Hon svarade, att politik icke intresserade henne, eller, om mannen var osäker på henne, svarade han, att politik icke bör intressera henne. Gick man då en sådan person närmare in på livet, fann man, att han utgick i sitt resonemang, icke från verkligheten, sådan den är, utan från den konventionella föreställningen om densamma, vilket är något helt annat.

Ärvda eller omsorgsfullt samlade fördomar, personliga erfarenheter eller ännu hellre önskemål hade byggt upp en världsbild, där kvinnan hade sin avskilda plats och sina skarpt begränsade funktioner. Att i verkligheten kvinnan för länge sedan och oåterkalleligen lämnat hemmets avskildhet, arbetar hårt, billigt, överallt, hindrade icke en sådan person att fastslå, att hon bör stanna hemma eller vända om hem, och, ut från denna premiss, att hon bör lämna statens styrelse åt männen. Och medan i själva verket otaliga

Såvitt jag förmår inse, måste det lända till gagn men ej till skada att även kvinnorna hysa intresse för frågor rörande samhällets allmänna bästa, att deras ansvarskänsla i detta avseende ökas och att de söka förskaffa sig härför nödigt vetande. Kvinnor, som hava egen familj att vårda, komma då mera än eljest att hos det uppväxande släktet implanta kärlek till folk och fosterland jämte håg att befrämja dess väl. Och även förhållandet mellan man och hustru inom äktenskapet bör i allmänhet vinna därpå att kretsen av de intressen, som för båda äro gemensamma och vilkas vikt båda fullt inse, allt mer utvidgas.

Th. Rein

Statsråd.

kvinnor finnas, som få strida sig genom livet, som icke undgå att se det tätt i vitögat, att pröva sin vilja mot dess frestelser och fador för att härda och segra eller böjas och sjunka, så tordes man ännu tala om att "vi skola skydda kvinnorna!" För vad — för det, som skulle kunna skydda dem!

Som om icke alla dessa komplikationer funnes, dessa pliktollisioner, över vilka kvinnorna grubbla, så ordnade man allt med en fras om kvinnans uppgift, för vilken hon bör bereda och begränsa sig. Man hade till en början glömt att hon icke kan, icke får!

Ut från en fåfäng dröm om kvinnan, ut från en vrånbild av livet, placerande i stället för verkligheten sin egen behagliga uppfattning om hur det borde vara, ville man förmena kvinnan den enda möjligheten till rättvisa och självskydd, till inflytande på ordnandet av den värld, som är.

Icke endast män utan många kvinnor ha resonerat på samma sätt, låtit besticka sig av talet om sin egen art och sin uppgift och glömt, att denna egenart skall utbildas och denna uppgift fyllas i samma värld, där samma lagar reglera deras liv som männens.

Vi vilja icke påstå, att en ny klarhet helt och hållet skulle intagit de dunkla gamla fördomarnas plats. Men vi tro, att det dock kan spörjas tecken till en gryning hos våra motståndare, — med reservation för den cyniske och medvetne vrängaren. Att gärdet är uppgivet måste ju de veta, som redan varit långt på andra sidan. Ur drömmen om kvinnan i hemmets helgade och skyddade område måste ha vaknat de kvinnor och män, som hittills slutit ögonen för att världen förändrats.

Kvinnorna böra av de sista månadernas tilldragelser ha hämtat en betydelsefull lärdom.

De ha fått med egna ögon se, lärt med egna sinnen fatta, vad deras rösträttskrävande medsystrar haft en sådan möda att övertyga dem om, nämligen att politik icke är något manligt frimureri, som de utan saknad kunna låta herrarna roa sig med. De ha, i och med att de lärt sig upplösa begreppet, fått fullt klart för sig, att politik kan vara något, som på det innerligaste angår dem.

Vi veta alla, att det är försvarsfrågan, som lärt dem, att politik avgör landets väl och ve. De ha under en grundlig object lesson fått inpräglat i sig, att val är detsamma som reglerandet av de olika partiernas maktställning, och att valets utgång alltså avgör på vilken av varandra alldeles motsatta banor landets öden skola länkas in. De ha lärt sig att politik betyder ökning i olika grader eller nedskrivning av försvaret, bestämmer riktlinjerna av den utrikespolitik, på vilken fred eller krig kan bero. Detta mycket lättfattliga exempel inpräglar i deras hjärnor för all framtid, att de som ha den politiska makten gripa in avgörande i ett folks alla förhållanden, icke blott dess stora livsfrågor. Ingen undgår att få kännning därav. Vårt liv regleras av valsedeln! Kvinnornas av männens valsedlar!

Värdet av en röst ha de till slut fått klart för sig, genom allt vad de trålat och offrat för att vinna en enda mans för sitt parti. Men från denna insikt av ett värde är icke steget långt till att önska det för egen del. Och de män, som mobiliserat kvinnorna, måste ha vetat, att de lärde dem medborgarskaps betydelse.

Man får kanske icke begära, att denna insikt skall genast bära frukt i ett lojalt erkännande från kvinnorösträtts motståndare, ett uppgivande av deras ståndpunkt. Men det måste åtminstone förr eller senare gå dem i

Männens målsmanskap.

Några ord med fru Hilma Hansson-Söderqvist.

När vi trädde in i jur. kand. fru Hilma Söderqvists våning vid Hornsgatan, flödade vårsolen in genom rutorna och kastade sina strålknippen över skrivbordet, vars uppslagna böcker och pappersark vittnade om ett plötsligt avbrutet arbete.

Fru Söderqvist själv kom oss leende och glad till mötes, beredd att underkasta sig ett litet korsförhör. Och medan solen alltjämt lyste och gatubullret från Söders stora pulsåder nådde dämpat hitupp till femte våningen, så nära takåsen, att man hade en stor flik av en ljus vårhimmel utanför fönstren, satte vi oss ned.

— Ja, det var apropå notisen, som cirkulerat genom pressen, att fru Söderqvist inte fått föra talan inför rätten...

— Är det inte idiotiska lagar? avbröt hon, och det lyste av ung stridslust i de bruna ögonen.

Vi förstodo varandra genast. Var kunna två rösträttskvinnor sammanträffa utan att klaga över alla de rudimentära organ som lagarna, trots utvecklingen, inte förmått befria sig ifrån. Och vem är inte rösträttskvinnorna, som fått ögonen öppnade för missförhållandena.

— Fru Söderqvist ville alltså föra en klients talan inför rätten?

— Ja, det hela var ju litet arrangerat, förstår ni. Som jurist visste jag vad jag hade att vänta, men jag tyckte att det kunde ha sin nytta med sig att all-

blodet som självfallen sak, att kvinnorna, som dela nationens alla sorger och fröjder, som äro så vakna för landets angelägenheter, måste också ha del i avgörandet. När den svenska kvinnan blivit politiskt intresserad och aktiv, då är det nuvarande tillståndet blivit alltför monstruöst.

Men en motståndare, som har i sitt innersta givit sig åt den åsikt han kämpar för, den är icke farlig länge.

Av andra länders exempel lära vi, att det är under kristider, brytningstider i ett land, under spänning och oro, som männen lära, att deras kvinnor höra oupplösligt samman med dem i lust och nöd, och som konsekvens därav icke få stängas ute som ovidkommande.

Det återstår att se, om behandlingen av kvinnans rösträttsfråga vid årets riksdag skall visa, att de svenska männen lyda samma psykologiska lagar, som t. ex. de norska och finska männen gjorde i fall, som, ehuru icke fullt análoga, dock äro ganska närbesläktade.

Damdräkter

tillverkas verkligt förstklassigt under ledning av akademiskt utbildad tillskärare. OBS! Full garanti.

A.-B. Londoner Herr- & Damskrädderi-Etabl.

37 Drottninggatan, 1 tr.

A. T. 225 19. R. T. 67 13.

(A. F. 1629).

Svaluddens Pensionat

rekommenderas

R. T. Ulriksdal 17. A. T. Ulriksdal 85.

Postadr. Järva. Vördsamt Elin Johansson.

Frågobyran Kronan

Amanuensen C. Mothander

Mästern Samuelsgatan 71, Stockholm. 10-4.

Alla juridiska uppdrag. Alla slags förfrågningar mot 1 kr. postförskott. Specialitet: Barnuppfostringsmål.

Mer än 14000 kvinnor

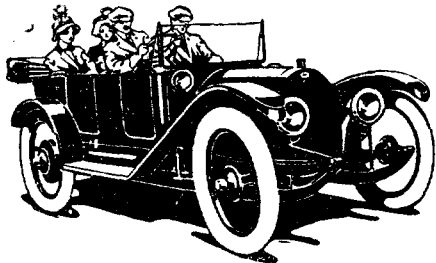
försäkrade i

SVENSKA LIF

Skandinavien största ömsesidiga livbolag.

STOCKHOLMS GENTLEMANN-CHAUFFÖRSKOLA

inneh. E. Göransson & J. Rehn.

Utbildar chaufförer på kortaste tid. Separatkurs för damer. Skickliga lärare. Billiga priser. Eleverna få köra en timme varje dag ca 1 månad. Anmälningar emottagas hos Automobilf. Hj. Kjellgren, Arsenalsgatan 8 D, Stockholm.

mänhetens uppmärksamhet riktades på det missförhållande som råder.

— Och fru Söderqvist tror att allmänheten omfattat denna sak med intresse?

— Ja, det tror jag visst. Till och med riktigt konservativa personer ha uttryckt sin harm över att något sådant kan vara möjligt. Det var en liten komedi, som utspelades inför rätten, när domaren högtidligt frågade mig om jag var gift. Ja, det nekade jag ju inte till och under allas munterhet upplästes sedan paragrafen om mannens målsmanskap. Jag fick avträda och en vaktmästare trädde in i mitt ställe. Han förklarades genast kompetent.

— Olägenheten för en kvinnlig jurist, som råkar vara gift, ligger således i mannens målsmanskap?

— Ja, det är roten och upphovet till det onda. Man kostar på sig studier och dryga arbetsår, men råkar man händelsevis att gifta sig, blir man hindrad i utövningen av sitt yrke. Det är ju meningslöst. För mig går det an, ty min man är advokat och biträder mig att föra mina klienters talan inför rätten, men värre är det för dem, som äro gifta med män av andra kategorier. De få vända sig till vaktmästarna i stället.

— Så löjligt!
— Ja, mycket. Och de flesta kvinnliga advokater i Stockholm äro förlövade och således dömda till samma öde.

— Men nu, när äktenskapslagarna skola revideras?
— Aek, det dröjer alldeles för länge. Vi kvinnliga advokater fordra, att mannens målsmanskap blir behandlat i riksdagen som en specialfråga och inte löses i samband med äktenskapslagarna, ty då få vi vänta i flera år.

— Olägenheten av mannens målsmanskap har nog gjort sig kännbar för många gifta kvinnor. Var det inte doktor Romanus som...

ENERGON

förordas av läkare såsom ett

kraftigt näringspreparat, verksamt styrkande vid allmän svaghet, blodbrist, sömnlöshet, rubbningar i nervsystemet och under rekonvalescens.

Tillverkas av A.-B. PHARMACIA, Stockholm.

Kontrollant: Professor Fil. Dr K. A. Vesterberg.

En märkeskvinna.

Den 23 mars avled en svensk märkeskvinna, Elisabet Liljegren, skaparen och ledarinnan av Frälsningsarméns slum- och räddningsarbete. Väldigt och avhållen i så väl "den undre världen" som i tusen och åter tusen fattiga svenska hem från Ystad till Kiruna, var dock kanske ej denna så föga framträdande eller självsökande kvinna så känd bland övriga samhällslager, som hon till följd av sin sällsporda och mångsidiga begåvning, så väl som för sin storartade livsgärning, gjort sig förtjänt av.

Elisabet Liljegren var på sitt område helt säkert en av vår tids märkligaste kvinnor.

Utgången från ett välbärgat bondhem i västra Dalarna blev hon redan vid 16 års ålder, utan någon utbildning för kallet, lärarinna vid sockenskolan i sin hemtrakt. Några få år därefter reste hon upp till huvudstaden, där hon ej förr varit, för att på en stark inre ingivelse, och utan någon kännedom om Frälsningsarmén, utom vad hon vunnit genom ett enda exemplar av Stridsropet, som letat sig upp till den avlägsna dalasocknen, erbjuda sitt liv åt armén. Efter någon tvekan blev hon emellertid antagen samt fick, sedan hon erhållit en knapphändig utbildning, tjänstgöra vid ett flertal av arméns kårer i olika delar av landet. Hennes arbete där var synnerligen framgångsrikt, hela stadsdelar, berättas det, som förut varit ökända, blevo upprensade, och sådana människor man ansett hopplösa, förvandlades till goda och ordentliga medborgare.

På hösten 1893 övertog Elisabet Liljegren ledningen av det kvinnliga sociala arbetet, som bestod av 10 slumstationer och ett i nästan upplösningstillstånd varande räddningshem. Vid sin död efterlämnade hon 32 slumstationer, 4 blomstrande räddningshem, 1 hem för ogifta mödrar och deras små, 1 station för midnattsmission, 1 tjänarinnehem, 1 kvinnohärberge, 3 pensionat för arbeterskor, 7 barnhärbergen, 2 sommarkolonier för barn under skolåldern samt 1 vilohem för slumofficerare. De, som Elisabet Liljegren hulptit och räddat från undergång och förtvivlans brant, de, för vilka hon varit föreningsbandet med hoppet, med himlen, kunna räknas i tusen och åter tusen.

I och med att hon övertog ledningen av det kvinnliga sociala arbetet inom

— Jo, hon blev nekad att inneha larsaretsläkarbefattning. Man kunde räkna upp otaliga andra exempel.

Samtalet flöt in på andra banor, och vi lämnade fru Söderqvists solljusa arbetsrum med ett bestämt intryck av, att när vårt samhälle består sig med många sådana käcka unga kvinnor, komma inte lagböckerna att få vila orörda i århundradens damm.

G. H. E.

armén skedde en omläggning av dess finansiella ställning och lade hon på sig hela ansvaret för ekonomien, — en sannerligen ej ringa börda; denna hennes statsmannahandling har visat sig vara till obetingat gagn för arbetet, vilket ju krävt ej blott hjärtats värme och själens renhet, utan i lika hög grad tankens klarhet. Elisabet Liljegren visade sig vuxen även detta sista krav och dock var hon i saknad av all boklig bildning, hennes studier hade ju inskränkt sig till vad en sockenscolas, för 30 år tillbaka, läsordning hade att bjuda på. Hennes mångsidiga överlägsenhet bevisas ock av det förhållandet att kamrater i arbetet, som tagit en del högre examina och som utgått från hem, där lärdomen satt i högsätet, med den största lätthet underordnade sig hennes ledning och sutto i mångt och mycket som lärjungar vid hennes fötter.

Kvinnosakskvinnorna var hon även, ty fast med händerna fulla av humanitärt arbete samt av arméns politiskt neutrala hållning förhindrad att deltaga i den moderna kampen för kvinnans frigörelse, verkade hon likväl inom sin egen organisation för kvinnorörelsens bärande principer och innersta idé.

Elisabet Liljegren var en sann daladotter, i besittning i fullaste mått av sitt folks säregenskaper — en djup och kärnfrisk religiositet med en åder av varm mystik, en okuvlig viljekraft, en seg uthållighet och ett aldrig sviktande mod. Konstnerna att glömma sig själv hade hon lärt sig som få, i lidandet var hon stark och aldrig tillät hon sin kroppsliga svaghet hindra henne i arbetet. Såsom ett litet betecknande drag kan anföras, att då hon mot slutet av sin levnad blev nödsakad ibland att ta en bil, kände hon det som en vanära för sitt arbete och den rörelse hon representerade att tillåta sig en sådan lyx (!).

Vid ett besök å Rönninge vilohem hos en sjuk kamrat fick hon en elakartad förkylning, som i samband med hennes svåra hjärtlidande mycket snart ändade hennes liv.

Överstelöjtnant Liljegren är icke mer. Tusenden bland vårt lands elända och olyckliga sörja henne. Även för andra mer lyckligt lottade käns världen tomare, när en stor själ går bort, men tron på mänsklighetens möjligheter får näring av minnet av denna svenska kvinna och hennes livsgärning.

A. Symonds Ohlin.

10 % provision

utbetalas till prenumerantsamlare, som insända minst 10 postprenumerationskvitton jämte fullständigt namn och adress till Rösträtt för Kvinnors expedition, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & C:o

Kungl. Hofleverantör

Rikst. 4 29 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största o. bäst renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas gratis o. franco.

47
Västerlånggatan
(i d. Barnängens lokal).
ASTRID SÖDERQUIST
KAPPAFFÄR
1 Klass Damskrädderi.
Nyheter för säsongen inkomma dagligen.
Specialité:
J. A. WETTERGRENS FABRIKATER.

Skall den nya regeringen infria januarifrontalets löften?

På förfrågan från en tidning har justitieministern förklarat, att regeringen icke kommer att införa den nya riksdagen framlägga förslag om de i januarifrontalet omnämnda frågorna om expropriationslagen, Akarpslagens revision och kvinnans politiska rösträtt, då regeringen icke vill upptaga sådana ärenden, som kunna vara av partiskiljande natur.

Däremot kommer förslag att framläggas om grundlagsändring i syfte att erhålla snabbare rättsskipning vid högsta domstolen jämte en hel del andra lagförslag.

Ny kvinnlig stadsfullmäktig.

Vid röstsammanräkning i Eskilstuna för utseende av stadsfullmäktig efter redaktör C. Ekman, blev lärarinnan fru Albertina Nyström, förklarad vald för tiden till innevarande års utgång. Fru Nyström, som valts av de Frisinnade, hade ett röstetal av 4,911 röster.

L. K. P. R:s ordförande hyllas.

Fröken Signe Bergman blev med anledning av sin avgång ur styrelsen för F. K. P. R. i Stockholm uppvaktad av styrelsen, som till henne överlämnade en konstnärligt textad adress av följande innehåll:

"För Eder hängivna arbete inom den svenska rösträttsrörelsen bedja vi, med anledning av Eder avgång ur styrelsen för F. K. P. R. i Stockholm, vilken styrelse Ni under 8 år tillhört, att till Eder få framföra föreningens varma tack, och tillönska vi Eder ett snart och lyckligt resultat av Eder arbete för kvinnans politiska rösträtt."

Adressen, som var textad av fröken Eivor Hedwall, var undertecknad av samtliga styrelsemedlemmar.

Gåva till Sveriges kvinnor.

En storartad gåva har i dagarna skänkts till Fredrika-Bremer-Förbundet, av lektor Edvin Österberg och hans maka fru Martina Bergman-Österberg, vilka till förbundet överlämnat sin i närheten av Båstad belägna egendom Småryd, med villkor att därstädes öppnas en fruktodlingsskola för kvinnor. Såväl läget som jorden och det milda klimatet äro synnerligen väl ägnade för det avsedda ändamålet.

Alla damer böra ihågkomma att en god tvål är en viktig faktor vid kroppens vård. Använd endast Civa-tvål för tvättning av händer, ansikte och huvud. Använd Civa-Tabletten i hemmet vid särskador, tvättningar och för övrigt för alla hygieniska ändamål. Säljes överallt. Prov 4 Civa-tvål och Civa-tabletten erhålles mot insändande av Kr. 1: 20 fraktfritt.
CIVA-FABRIKEN
Mästersamuelsgatan 12 - Stockholm
Allm. Tel. 62 25. Riks Tel. 62 25.

Lungsiktiga!

En lungsiktig som av läkare hemsänts från sanatorium såsom obotlig har efter en tids användande av Zenegin återvunnit krafter, arbetsförmåga och nytt levnadsmod.

Zenegin försäljes i flaskor å 3:25 och 5:75.

Örtextraktfabriken Zenegin, Afd. S. Centralpalatset, Stockholm.

KRONANS
TVÄTT-
PULVER
MED VIOLDOFT

AKTIEBOLAGET
Tekniska Fabriken
KRONAN
Karlstad
PRIS 12 ÖRE

En kvinnoprofil från revolutionens Frankrike.

Det är icke alltid lätt för en senare tid att med stöd av historiska fakta gjuta liv i personligheter, av vilkas levnad man inte känner mer än de yttre konturerna, men om man om madame Roland vågar påstå, att hon var en av revolutionens intressantaste personligheter, en kvinna så genomdragen av sanningen, att hon inte ens med döden för ögonen kunde förmås att säga annat än "toute la vérité", så har man till stöd för denna sin uppfattning madame Rolands egen brevväxling, som är ett dokument av oskattbart värde. Hon ger oss däri en trogen tidsbild av revolutionens Frankrike, sådant det tedde sig för hennes ögon och därjämte bilden av en begåvad och högsinnad kvinna, fostrad under upplysningens tidevarv och berusad av dess frihetsidéer.

Vad som genast är påfallande i madame Rolands brev är deras moderna stilisering, den lekande lätthet och det behag varmed hon handskas med språket samt en ovanlig förmåga att förläna tankarna levande innehåll. Men det är icke som en betydande politisk personlighet hon i början framträder. Det var hennes lågande rättfärdighetskänsla och sympatien med de frihetstankar, vilka likt blixnar korsade rymden, som omskapade henne därtill. De första breven av hennes hand äro ställda till barndomsväninnan Sophie Canne och ge oss en inblick i de första åren av hennes äktenskap med manufakturinspektören Jean Marie Roland. De äro genomdragna av en lycklig makas och mors syn på tillvaron. Jean Marie Roland var tjuguar äldre än sin hustru och när hon räckte honom sin hand, såg hon väl icke i honom den som kunde tända en lidelsefull känsla hos henne själv, men hon högaktade honom och hyste för honom en tillgivenhet, som under hemlivets inflytande växte till kärlek. Madame Roland var en alltför helgjuten personlighet för att icke av det äktenskap hon själv-mant ingått skapa ett livsvärde. Med hela sin impulsiva naturs styrka ägnar hon sig åt uppgiften att lyckliggöra make och dotter, och det är en väsentlig skillnad mellan den madame Roland, som år 1781 skriver till sin man

och beklagar sig över att hon nödgats lyssna till en lång politisk utläggning och den madame Roland som tio år senare lånade sin penna åt girondens minister och redigerade en mängd av de aktstycken, som utgingo från ministeriet.

Först när hon känner sig som ett med det folk som börjar resa sig ur sekelgammalt slaveri, vaknar hon till politiskt medvetande. Lugnt och utan störande inflytelser lever hon inom den slutna familjekretsen, först i Lyon och sedan i den lilla staden Villefranche. Allra lyckligast känner hon sig på det gamla Rolandska familjegodset Clos de la Platière, där hon försjunker i ett Rousseauiskt natursvärmeri och i brev utbyter tankar med vännerna Bosc och Lanthénas. Där finna vi henne även sommaren 1788. Hon kokar sylt, marmelad och karameller, torkar päron och tillreder vin, allt medan förhållandena tillspetsas i huvudstaden och molnen skockas kring Ludvig XVI:s huvud.

Men mot höstsidan är det som om hon vaknade upp. Vingslagen av den stormfågel, som brusade över Frankrike, hade även rört vid hennes tinning, och det är hennes ungdoms frihetslängtan, som talar ur det brev hon i oktober sänder Bosc och vari hon förebrår honom, att han inte skriver nog ofta och underrättar henne om händelsernas gång.

I juni 1789 insjuknar Roland i lunginflammation och då tillståndet är mycket kritiskt, ledes madame Rolands tankar bort från de allmänna angelägenheterna. Medan hon ömt vårdar sin man ske stora ting: eden i Bollhuset, kommunens upprättande och stormningen av Bastiljen, det urgamla våldets och den fanatiska despotismens grundval.

Under denna tid saknas alla meddelanden från madame Rolands hand, men det brev hon sänder Bosc, när mannen är utom all fara, betecknar en vändpunkt i hennes liv. "Den är en förrädare", skriver hon, "som numera har andra intressen än dem, som röra hela nationen."

Gnistan, som fallit, har tänt hennes själ i brand. Hon tillhör icke mera den

slutna krets, där hon tillbringat så många lyckliga och sälla stunder. Från och med nu tillhör hon nationen och ställer sitt liv, sina tankar och intressen i en stor idéns tjänst. Hon visste vad detta nydaningsarbete betydde för Frankrike, hon visste att vårfloden skulle stiga över sina bräddar och dock uppmanar hon till våld, emedan hon vet, att folket aldrig blir fritt förrän enväldet krossats och godtyckligheten blivit ersatt av folkvalda representanter.

Med början av år 1790 tar madame Roland personlig del i revolutionsrörelsen, och följande år motsåg hon med glädje att bli försatt till händelsernas medelpunkt. Hon besökte Brissot, som stått för henne som bäraren av frihetens idéer och hon återknyter förbindelsen med de forna vännerna. Madame Rolands salong vid rue Guénégaud blev det patriotiska partiets centrum och där resonerades om de planer, som skulle rädda fäderneslandet och föra revolutionen till seger.

Madame Rolands brev från denna tid äro värdefullare och mera målande än någon historisk skildring. Med en penna, som tyckes vara doppad i eld, beskriver hon genombrottet och det arbete, som nedlägges på att genomföra revolutionen i kamp mot de reaktionära. För det målet måste all personlig hänsyn vika och hon har intet intresse utom detta: fäderneslandets frigörelse. När madame Roland andra gången återvänder till Paris, är det för att som Rolands medhjälperka deltaga i hans första och andra ministerperiod. Under den tid som förflyter mellan de båda skedena har Frankrike blivit republik. Striden står nu inte mellan hovpartiet och patrioterna, utan mellan girondister och jakobiner och som förr är madame Rolands salong medelpunkten för meningsfrändernas sammankomster. Robespierre har blivit en hätsk motståndare och i spetsen för girondpartiet står Buzot, klok, besinningsfull, orubblig i sina åsikter och med ädla principer.

Under dessa orosfyllda stormtider, då striden rasade och man snart icke visste vem man skulle kalla vän eller fiende, upplevde madame Roland sitt hjärtas värtid. Förenad med Buzot i en varm vänskap, övergick denna mellan de båda meningsfränderna till li-

delsefull kärlek. Denna kärlek bragte madame Roland hennes livs rikaste, såväl som bittraste stunder. Hon behärskade sin böjelse, men hon förmådde inte undertrycka den, och det var hennes ärliga vilja att in i det sista fullgöra sin plikt.

Under tiden blossar striden allt hetare. Revolutionens storm hotar att övergå i en orkan, som rycker allt med sig i sin rasande virvel. Förgäves uppbjuder det Rolandska partiet alla sina krafter för att intala till sans och måtta. Frihetsvännerna förmåda i Conciergeriets fängelsehålor och Marat skriver i sin tidning, att republikens lugn fordrar Rolands huvud.

Söndersliten av oro och bekymmer ämnar madame Roland återvända till Clos de la Platière, då snaran, som redan ligger färdig om hennes hals, plötsligt stramas åt och hon finner sig inspärrad i fängelset Abbaye.

Ehuru hon vet att motstånd mot tyrannerna och blottandet av deras verkliga avsikter endast är ägnat att förvärja henne egen sak, tvekar hon dock inte att i en till inrikesministern ställd skrivelse, svinga sanningens gissel. Därigenom beseglade hon sitt eget öde. Någon skonsambet var icke att vänta och hon begärde den icke heller. Livet i fängelset bragte också ett visst lugn in i hennes tillvaro, sliten som hon varit mellan sin plikt som maka och mor och sin kärlek till Buzot. Från fängelset skriver hon också de innerliga, hängivna brev till Buzot, som utgöra de vackraste dokument, vilka finnas bevarade av hennes hand och som fullständiga bilden av en god och ädel kvinna.

Efter att från fängelset Sainte Pélagie ha kastats i en av Conciergeriets uslaste hålor, kallades madame Roland den 8 nov. 1793 inför revolutionstribunalet. Hon infann sig vitklädd, med håret böljande nedåt ryggen, och när dödsdomen avkunnades, utbrast hon:

"I akten mig värd att dela de stora mäns öde, som I haven mördat; jag skall söka att till schavotten bringa med mig det mod som de hava visat."

Redan samma dags afton fördes hon till avrättsplatsen och ända in i det sista ådagalade hon det mod, som av revolutionens kvinnor skapat hjältinnor och berett dem en plats i historiens hävder.

Gurli Hertzman-Ericson.

J går och i dag.

Av George Colmore.

(Översättning från engelskan.)

Mannen log medan han gick gatan fram. Han var mycket lycklig och mycket förälskad — till den grad, att han var redo att offra sin oberoende och privilegierade ställning som ungarl och, som han uttryckte sig, sticka huvudet i äktenskapets gap. Och hon, flickan, som hade väckt hans kärlek, hon besvarade den. Han var säker på det; visserligen hade hon bett om tid för att tänka över sitt svar, men han hade inga tvivel om vad svaret skulle bli. Ty han hade sett kärlekens ljus lysa i hennes ögon, och när det gällde det ljuset, var han specialist. Det hade varit ett av hans käraste tidsfördriv att locka fram det i kvinnornas ögon, se det tändas och lysa och flamma upp i klar låga, att framkalla glimtar av ömhet och saknad, av känslor, tysta och endast antydda — och så vandra vidare till nya, okända marker.

Denna gång hade han ingen önskan att vandra vidare. Hon hade fångat honom, det medgav han, och medgav det med glädje, han till och med gick och tänkte på, hur han skulle tala om på klubben att han blivit fast till sist. Han var nästan otålig att behöva dröja ännu tre dagar med att kungöra nyheten, och det fastän denna väntetid gav något pikant åt hans uppoffring (ty en uppoffring var det i alla fall), fastän

det koketteri, som hade framkallat uppskovet, utgjorde en sida av den utsökta talang att förstå sig, som han räknade bland kvinnornas mest förtrollande egenskaper. Och ändå hade hon ej alls förefallit kokett, när hon bad om tid för att tänka sig in i saken, det hade kommit något plågat i hennes blick; men detta ingick i hennes talang; på samma gång som hon var mer älskvärd än andra kvinnor, var hon också skickligare, mer förslagen, smidigare, och han var säker, att hon skulle hålla sig kvar i den roll hon valt ända till slutet. Den rent av klädde henne, denna roll av självständighet, och hon var alldeles förtjusande, när hon försvarade kvinnornas sak och visade hur hon höll med dem.

Han skrattade tyst för sig själv, han hörde i förväg hennes viskande försäkran, att han var mera värd för henne än någon kvinnosak, han förutsåg hur hennes självständighet skulle glida undan och hennes varelses krafter flöda ut i kärlek till honom och längtan efter hans genkärlek. Han kände kvinnornas natur och visste, att hennes roll skulle glömmas och vara borta för alltid, när han tog henne i sin famn om tre dagar.

Hon var mycket blek och hade mörka linjer under ögonen. Stackars barn, så dåraktigt av henne att hålla på denna väntetid! Hade hon kanske tänkt, att han skulle ändra sitt beslut under tiden och draga sig tillbaka? Så hade han ju gjort med andra kvinnor, det var sant, men inte nu, inte med denna kvinna. Han blev rörd över detta gripande medgivande av hans makt

över henne, och han var i hemlighet smickrad över, att hon misslyckats med den roll hon åtagit sig att spela.

Han gick emot henne med all den ömhet han så väl kunde uttrycka i blick och röst, men hon sträckte ut händerna för att hålla honom tillbaka.

— Nej, utbrast hon, det gör mig ont men — Hon höll upp och fortsatte: Giftermål mellan oss två skulle vara ett misstag.

— Ett misstag! Men du, han kom närmare henne, men du älskar mig ju.

— Ja, jag älskar dig — jag menar jag är förälskad i dig och om vi skulle gifta oss, skulle jag bli obeskrivligt lycklig en tid. Men kärleken, den sortens kärlek, skulle inte vara nog, inte för all min tid, menar jag, och till och med moderskapet varar icke alltid, så att det upptar en helt och binder en samman, barnen växa upp och ge sig ut i världen. Med tiden skulle jag längta efter något annat, något utom dig och mitt eget hem, och det skulle du aldrig låta mig få.

Där var ju den gamla rollen av självständighet! Men det skulle bli lätt att få henne att ändra sig om detta var allt.

— Älskade barn, sade han, du skall få det precis som du vill, när du blir min, men jag tror att du skall finna, att kärleken och äktenskapet ge dig alla intressen du behöver.

Hon skakade på huvudet.
— Du tänker på vad Byron säger. Men den tiden han skrev, och då det var sant som han skrev, den tiden är nu förbi. Kärleken är inte längre kvinnans hela liv, den är en del däri alldeles som den är en del av mannens, och jag har ärelystnad, intressen,

idealer, som jag förstår att jag inte kan lämna.

— Jag skulle hjälpa dig att avstå från dem.

Omigen skakade hon på huvudet.

— Det skulle vara det allra svåraste. Men jag tvivlar på att till och med du skulle kunna ersätta dem längre än till en liten tid.

— Låt mig få försöka. Hans röst var en smekning.

— Det försöket skulle betyda förlusten av min frihet. Det kostar på mig gränslöst att försaka detta — min kärlek till dig och din till mig. Det är något i mig som ropar högt efter dig, och jag — jag var nära att ge efter. Men något annat i mig, något som nu är tyst, skulle fordra att göra sig hört igen, och jag kan ej gifta mig med en man, som aldrig skulle erkänna detta eller tåla det.

Han såg på henne med rynkade ögonbryn.

— Jag — jag förstår verkligen inte.

— Nej, det är just därför. Och du skulle aldrig förstå.

— Jag trodde du var en — en normal kvinna.

— Det är jag också. Jag är typisk och inte alls abnorm. Jag hör till en kvinnotyp, som inte alls är ovanlig och som blir vanligare för varje dag.

— I Guds namn, utropade han, vad är du för en typ? Ty jag erkänner, att jag aldrig mött den förr.

— Eller du har gått förbi den utan att märka den. Men den finns överallt, det finns många lika mig. Jag är helt enkelt en av vår tids kvinnor.

Andra nordiska kvinnomötet i Köpenhamn 10—11 juni 1914.

Dansk Kvindesamfund har nu utsänt ett preliminärt program för mötesdagarna i Köpenhamn.

Onsdagen den 10 juni. Mötets högtidliga öppnande. Familjerätten: 1) Egendomsförhållandena mellan äkta makar, 2) Det personliga förhållandet mellan föräldrar och barn med särskild hänsyn till föräldramyndigheten och till utanför äktenskapet födda barns arvsrätt och rätt till fadrens namn. 3) Äktenskaps ingående och upplösning. Inledningstalet kommer att hållas av ordföranden i den danska avdelningen av den skandinaviska familjerättskommissionen, professor vid universitetet i Köpenhamn, jur. d:r Viggo Benzon. Till inledare av den tredje punkten har den danska styrelsen utsett överretssagförelser Astrid Richmann.

På aftonen offentligt kvinnorösträttsmöte. Bland talare märkes ordföranden i de danska männen F. K. P. R. professor Harald Höfding.

Torsdagen den 11 juni. Barnavårdsstiftningen. Inledare från dansk sida fl. kand. Helene Berg. Särförbud för kvinnor med särskild hänsyn till nattarbetet. Dansk inledare: fabriksinspektören Julie Arenholt. På aftonen festligheter.

Utom till L. K. P. R. har inbjudan till mötet utfärdats även till Fredrika-Bremer-Förbundet och Svenska kvinnornas nationalförbund. De inbjudna föreningarna ha va att gemensamt utse en officiell talare för Sverige för vart och ett av de på programmet uppsatta ämnena. Liknande inbjudan har utfärdats till de tre största kvinnoföreningarna i Norge och Finland samt till F. K. P. R. på Island.

De officiella representanterna anmodas övervara ett till fredagen den 12 utlyst möte för dryftande av möjligheterna för ett fortsatt samarbete mellan nordens kvinnoföreningar. De officiella representanterna äro Dansk Kvindesamfunds gäster under mötet.

Internationella kvinnoförbundets femårsmöte

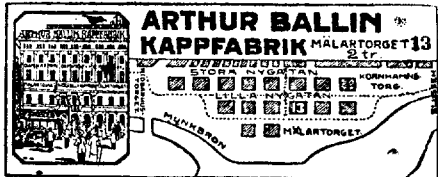
äger rum i Rom den 5—14 maj under ordförandeskap av lady Aberdeen. Programmet upptar fyra offentliga aftonmöten, vid vilka följande ämnen komma att behandlas: kvinnoarbetet på landsbygden, minderårigas brottslighet, kvinnoarbetets ekonomiska sida. Bland anmälda talare märkas: Frau Marianne Hainisch från Österrike, Mrs Ogilvie Gordon och Mrs Creighton från England, d:r Gertrud Bäumer från Tyskland, fröken Gina Krog från Norge och rev. Anna Shaw från Förenta Staterna. Rev. Shaw kommer att belysa kvinnoarbetets ekonomiska sida ur rösträttsynpunkt. Det första offentliga mötet kommer att ägnas åt de vid internationella kongresser ondgängliga hälsningstalen.

I samband med femårsmötet anordnar de italienska kvinnornas nationalförbund en extra kongress i Rom den 14—21 maj och det österrikiska nationalförbundet inbjuder kongressdeltagarna till möte i Wien den 25—28 maj.

Unga tankar,

tidning för Sveriges godtemplareungdom och svensk ungdomsrörelse, har med anledning av godtemplarungdomens kvinnliga agitation, den 4—14 april, utgivit ett speciellt kvinnornas nummer. Det 16 sidiga numret, som är rikt illustrerat, har ett omväxlande och rikhaltigt textinnehåll.

Bland bidragen lägga vi särskilt märke till artiklarna "Kvinnorna och samhället" av signaturen W. B. och "Kvinnorna med!" av Nina Forsberg.

ARTHUR BALLIN, Kappfabrik, Mälartorget 13, 2 tr.

Arbetet ute i landet

Alby F. K. P. R. anordnade söndagen den 29 mars aftonunderhållning till förmån för de skolkörskurser inom samhället, till vilka föreningen tagit initiativ. Av det omväxlande programmet må nämnas ett intressant föredrag av ingenjör K. Widegren med ämne: Några erinringar från en resa till Syd-Afrika samt "Samma don", vilken spelades utmärkt av ett par föreningsmedlemmar. Vidare förekom körsång samt gamla låtar på fiol. Den synnerligen lyckade festen avslutades med en tablå: Kvinnan genom seklen.

Alnö F. K. P. R. hade den 12 februari årsmöte. Styrelsen omvaldes med undantag av vice ordf., fröken Bäckfors, som undanbött sig återval. Till vice ordf. valdes fröken E. Bergman. Programmet för aftonen upptog ett kortare föredrag om Fredrika Bremer, uppläsning av Selma Lagerlöfs Mamsell Fredrika m. m.

Avesta-Krylbo F. K. P. R. höll den 5 april sitt ordinarie möte i Godtemplarsalongen i Krylbo. Års- och revisionsberättelser upplästes och godkändes; av årsberättelsen framgick att föreningen gått stadigt framåt. Därefter lämnade fröken Hanna Forsell en intressant redogörelse för centralstyrelsemötet i Stockholm. Sedan en del föreningsangelägenheter behandlats, vidtog ett trevligt samkväm. Fru Erica Falkman höll ett av varm känsla buret föredrag om "Den politiska situationen och kvinnorösträtten". Vidare utfördes musik för fiol och piano samt sång med ackompanjering, allt mottaget med livligaste bifall. Flera nya medlemmar ingingo i föreningen.

Falu F. K. P. R. hade den 27 mars ordinarie sammanträde, varvid decharge beviljades styrelsen. Fröken Gerda Martin lämnade en kort men livlig redogörelse för centralstyrelsemötet, vars viktigaste fråga, den om namninsamlingen, för tillfället ej är så aktuell, som man hoppats. Efter förhandlingarnas slut höll fru Dagmar Carlsson ett intressant föredrag om italiensk konst, illustrerat med skioptikonbilder, var efter gemensam supé intogs och samkväm följde. Vid kaffet talade ordföranden för fru Ebba Möller, stiftarinnan av och den ledande kraften i F. K. P. R:s diskussionsklubb, vars tillvaro är starkt hotad genom fru Möllers förestående avflyttning från orten. Diskussionsklubben, i vilken också utanför föreningen stående kvinnor kunna inväljas, och som brukar ha mycket anslående årsfester, har med rätta blivit särdeles populär. Detta var första gången, som den vid novembermötet tillsatta samkväms- eller värdinnekommittén fungerade, och hade den all heder av den lyckade aftonen med dess särdeles fina musikprogram. 14 prenumeranter på Rösträtt för Kvinnor antecknade sig vid tillfället.

Kalmar F. K. P. R. hade den 18 mars ordinarie sammanträde, varvid års- och revisionsberättelse föredrogs och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Därefter höll ordf. föredrag om "Kalmar stad och dess minnen", vartill gamla teckningar förevisades. Mötet avslöts med ett enkelt samkväm.

Norrköpings F. K. P. R. hade den 26 mars sitt ordinarie vårsammanträde jämte samkväm. Fröken Sigrid Thyselius, som i egenskap av föreningens ombud närvarat vid centralstyrelsemötet, gav en livfull skildring av mötesförhandlingarna och redogjorde för de beslut, som fattades. Fröken Ester Lindström glädde de närvarande med musik och uppläsning av Heidenstams fosterländska dikt "Skeppet".

Segmons F. K. P. R. hade söndagen den 28 mars en mycket lyckad och talrikt besökt fest å Folkets hus. Efter ett föredrag om namninsamlingen uppfördes av föreningsmedlemmar ett roande spex, vari ordf. spelade huvudrollen, och festen av-

För Stockholm försäljning av
DAMKAPPOR - KOSTYMER

i minut till bestämda fabrikspriser.

Måttbeställningar utföras förstklassigt och billigt.

En gros. OBS! Ingen butiklokal.

slöts med berättelser på landsmål samt dans.

Skara F. K. P. R. anordnade den 31 mars ett synnerligen angenämt samkväm å Centralhotellet. Programmet upptog sång, musik och recitation och alla skildes åt, mycket nöjda med sin afton.

Söderköpings F. K. P. R. höll samtidigt med de pågående riksdagsmannavalen ett samkväm å hotellet. Ordföranden, fru Malin Grönlund, hälsade de närvarande välkomna och framhöll i ett kort anförande den gemensamma grund på vilken F. K. P. R:s medlemmar, trots olika politiska meningar, kunde mötas, nämligen fosterlandskärlens. En i socialt hänseende framstående dam från Finland, fru Berta Heikel, för tillfället på besök i staden, talade därefter om vad som vunnits därstädes genom kvinnornas medborgarskap och tillönskade Sveriges kvinnor framgång i sitt arbete för denna sak. Programmet utfylldes för övrigt med musik samt präglades av den angenämaste stämning.

Södertälje F. K. P. R. höll den 30 mars sitt årsmöte. Därvid förekom uppläsning av års- och revisionsberättelserna, varvid ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Sedan borgmästarinnan E. Pettersson förklarade sig hindrad att emottaga återval för ordförandeskapet och fröknarna O. Segerberg och E. Levin ävenledes undanbött sig funktionerna som kassaförvaltare och sekr., företogs nya val genom omröstning, vilka utföllo sålunda: fru Maria Dehn, ordf., fröken Maria Hallström, v. ordf., fru E. Wallén, sekr., fru H. Almgren, kassaförv., samt lärarinnan fröken Hanna Eriksson. Suppleanter blevo folkskollärarinnan fröken Lilly Landén och folkskollärarinnan fru S. Le Moine, Järna. Till revisorer utsågos fröknarna E. Levin och I. Björkman och till deras ersättare fröknarna A. Söderlund och Ragn. Nilsson. Fru Maria Dehn tackade därpå borgmästarinnan Pettersson för det stöd och den uppmuntran hon som ordf. givit föreningen under den långa tid av 8 år hon tillhört densamma och varit dess förnämsta medlem. En förhoppning uttalades även, att fru Pettersson vid ett senare tillfälle möjligen skulle vilja återtaga ledningen. Fröken M. Hallström framförde till föreningens sekr. och kassör, fröknarna Levin och Segerberg, medlemmarnas varma tack för funktionärernas nit och intresse. Sedan fru M. Dehn tackat föreningen för dess förtroende att välja henne till ordf. och uttalat en livligt känd önskan att kunna hålla intresset varmt för föreningens allvarliga och rättvisa mål, redogjorde fru Dehn för de viktigaste frågorna från landsföreningens centralstyrelsemöte.

Miss Jessie Ackerman,

bekant för våra läsare genom sitt besök i Stockholm förra året, har nyligen återkommit till Amerika efter sin åttonde resa jorden runt. Hon berättar i en intervju om sina erfarenheter av kvinnorösträttsverknings på Nya Zeeland. Då jag kom dit första gången för 22 år sedan, träffade jag en man, som var mycket intresserad av det kyrkliga räddningsarbetet. Han fruktade att om kvinnorna finge rösträtt, så skulle de övergiva detta arbetsfält, där de så väl behövdes. Då jag sista gången kom tillbaka träffade jag samma man, och jag frågade honom om rösträtten hade haft någon inverkan på det kyrkliga arbetet. Ja, det har det, blev svaret. Den sortens räddningsarbete behövs inte längre. Rösträtten har förändrat allt det där.

Kvinnlig skarpsblick på kvinnlig svaghet.

I Stockholms Dagblad för den 27 mars (landsortsupplagan) fanns intagen en spaltlång artikel med rubrik "Rösträttskrav och politik", innehållande någon sorts reflektioner med anledning av "Frisinnade kvinnors" möte i Musikaliska akademien samt signerad "Självständigt arbetande kvinnor".

Antagligt är att detta "manseko" väckt rätt underliga känslor hos mer än en läsare eller, kanske rättare, läsarinna. Detta just på grund av det "manliga" tonfallet, ett tonfall som ingalunda härrörde från de "andligen mest högvuxna männen här i landet". Skulle nu verkligen kvinnor stå bakom dessa reflektioner, då blir det hela något ofattligt. Om artikeln vore skriven av män (ty män av den ullen finnas gott om) hade den ej väckt minsta förvåning. Den hade då endast lagts till handlingarna.

Vi utgå emellertid ifrån, att den är skriven med rent samvete och av kvinnliga händer, och, vad som i detta sammanhang är än viktigare, att den där anlagda kritiken är rättvis och måttstocken juste.

Vilken upptäckt är då icke denna elit av "självständigt arbetande kvinnor!" Vilken mätare för kvinnlig (politisk) visdom! Och vi rösträttskvinnor, och varför icke kvinnorörelsen i allmänhet, som undanhållits detta värde, denna visdomsmätare!

Som vanlig, enkel rösträttskvinna ber jag då: Kom till oss! Stig ned i den "djupt nedskurna dalbottnen", eller, om detta är för mycket begärt, ropa där oppe från tinnarna och förkunna oss vad ni se från edra klara utsiktsplatser! Ropa så att vi dalkrypande börja längta till ljuset och vidderna!

Höj den svenska kvinnoakskvinnan, om inte för hennes egen skull, så för fosterlandets och för de söner hon möjligen kommer att skänka detta samma land! Det vore ju ett oskattbart värdetillskott. Det är ej möjligt, att ni av hat till ert eget kön längre kunna och vilja undanhålla oss detta värdetillskott.

Grunden eller orsaken till allt bedömande (och dömande) och alla värdesättningar ligga som bekant dels däri, att vi ha en längtan och en känsla, som driver oss att bedöma, och dels däri att vi själva äga en bestämd måttstock, för vad vi kalla gott eller ont, nyttigt eller onyttigt. Denna lust och denna måttstock ha också "självständig arbetande kvinnor". Det är redan antaget — tills vidare — att värdesättningsarna också äro riktiga. Vi få då höra, att i vår farliga tid ensamt "kvinnorörelsen är inne på en sådan avväg som leder till landsolycka". Och för detta intar man endast den passiva åskådarplatsen! Låt vara att man visslar! Och vidare! "Kvinnornas rösträttskrav är i detta nu icke riksgagnande." Och varför? Jo, "spetsarna" i vår kvinnorörelse komma ju "draperade i trasor från männens stridsdräkt" och "deras röster äro endast ekon från männen, men icke från de andligen mest högvuxna".

Vad nu stridsdräkterna angår, så kunna kvinnorna vara lugna, och vad "ekot" beträffar, så är detta på många håll fullt naturligt, eftersom kvinnan också är en människa med alldeles samma rätt till liv och lycka som mannen. Hans goda är hennes goda och hans onda blir hennes onda. Att således våra krav i mångt och mycket sammanfalla med männens, äro vi fullt medvetna om, men å andra sidan skall det nog komma att höras — åtminstone för dem som ej "ta avstånd" — att bland de djupa manliga tonerna också de klara kvinnliga med just deras röstfärg äro berättigade. Detta senare är åter lika naturligt, som att betingelsen för allt liv är tvåfaldig. Ty det är just efter samarbete och samansvar vi sträva.

Det lilla ordet "i detta nu" skall icke för-

Östermalms Sjuk-, Vilo- & Förlossningshem

12 Floragatan STOCKHOLM, 2, 3 o. 4 tr. (hiss). Telefoner: Riks 90 12. Allm. 12 50.

Läget för sjuk-, vilo- och förlossningshemmet är tyst och ostört. Soliga rum. All nutida komfort. Operationsrum. Badrum, med fullst. elektr. ljusbad, med eller utan massage, även för andra än hemmets patienter. De strängaste fordringar på hygien uppfyllas. Telefoner i varje våning. Gott dietiskt bord. Fritt val av läkare och ackuschörka.

Ref.: Dr E. O. HULTGREN, Dr ARTHUR FÜRSTENBERG, Dr ARNOLD JOSEFSON.

Föreståndarinnan HILMA FREDLUND, f. d. föreståndarinnan vid Stockholms sjukhem, Skuru o. vid Drottninghuset.

De utestängda.

"Valdagen var en tung dag för oss kvinnor", skriver fru Ann Margret Holmgren i Stockholms-Tidningen. "Endast de män, som själva utan allt sitt förvållande nu varit urständssatta att utöva sin rösträtt skola kunna förstå hur det i dessa dagar känns för oss kvinnor att stå utanför."

Ät samma tankar har också på den stora valsöndagen en författarinna i en landsortstidning givit uttryck. Hon skriver:

"Hela morgonen har jag sett från mitt fönster den ena skaran män efter den andra vandra förbi. Helgdagsklädda lantmän, tysta och allvarliga. De känna alla djupt betydelsen av den handling de nu gå att utföra. Tanken på att hos dem ligger måhända avgörandet av vad som snart skall bli Sveriges öde, skänker åt dem alla en prägel av värdighet och självmotvetenhet.

Mina tankar gå till de många hemmen runt om i Sveriges rike. Överallt sitta där kvinnor, även de fyllda av denna dagens allvar, med brinnande längtan att även de få vara med i det betydelsefulla arbetet. De veta även de hur mycket en enda röst kan betyda. Hur bittert känna de inte i denna allvarsstund, att de äro utestängda, att de måste sitta i sysslolöshet och ingenting förmå. Alla vi tusentals kvinnor med vår varma fosterlandskärlek, med vår starka längtan att även vi få bidra med våra röster vid detta val, så betydelsefullt för Sveriges ve eller väl, för oss äger vårt land ingen användning i dag.

Vi kvinnor böra aldrig glömma den 5 april 1914. De känslor av sorg och bitterhet vi då erfart, att i allvarstider, då så mycket står på spel, ej få vara med och säga vår mening, det bör sporra oss till ett outtröttligt och målmedvetet arbete i den kvinnliga rösträttsrörelsens tjänst. Vi vilja ej blott få tillstånd att taga del i arbetet under valstridernas och hetsagitationens dagar, men vi vilja vara med då Sveriges män i allvarlig värdighet taga upp till valrurnan för att fritt uttala sin mening."

bigås, men om hur långt det är till "då" kunna vi kanske få en föreställning, ifall vi tänka oss, vad som måste ligga emellan det att "spetsarna uppträda i trasor" o. s. v. samt äro "ekon av de småväxta männen" och till det att bli "ett vederkvikande majregn, en lyftande våg av nya(!) tankar som skall driva det politiska livet till nya höjder". (Ett högre ideal för kvinnopolitik kan icke finnas och ändock tar man "besinningsfullt" avstånd från ett parti som är ämnat att komma så högt!) Och än mörkare blir det kring oss rösträttskvinnor, när vi vidare höra att "kvinnans frihet och hennes politiska rösträtt icke äro kongruenta begrepp!"

Jag kommer osökt att minnas den lilla sagan jag hört eller läst nån gång, om den galande tuppen, som bestred, att skogen var full av liv och röster, eftersom han, långt ute på fältet, oupphörligt galande försäkrat sig om, att skogen endast genljöd av hans egen röst! Och ändå susade det i träden, och fåglarna sjöngo ut sitt jubel och sin sorg från grenarna och bäckarna porlade under det livets frön grodde därinne.

Nej, låt oss sluta upp med att diskutera om likavärdet hos två varandra attraherande krafter och i stället se till, att dessa krafter i förening bli bärande för den rättvisa vi alla — icke som könsvarer, utan som människor — kräva.

Vi skola vara på vår vakt mot dessa ljusskygga som ropa sitt "icke nu", "andra krav, större än edra skola gå före", Jo, just nu äro vi så många, att vi skola höras både av de likgiltiga och av motståndarna, ty vårt "krav" innebär ej något annat än nedrivandet av de skrankor som ännu förhindra oss att fylla andra och stora krav som ställas på oss såsom människor.

E-a H.

Avslöjade agitationsmetoder.

Inom Amerikas rösträttsvärld har det nyligen väckt stort uppseende, att antis er-tappats på bar gärning i färd med att ingå avtal med de ledande spritintressena i staten Montana. Denna stat är en av dem, där folkomröstning kommer att äga rum inom de närmaste åren, och därför sätta nu antis alla krafter i rörelse för att åstadkomma en kraftig opposition däremot.

För att organisera denna opposition — närmast i form av en nationell kvinnokampanj mot kvinnorösträtten — sände antiföreningen sin resetalare, miss C. E. Markeson, till Montana. Under det att antis och spritintressena hittills arbetat oberoende av varandra och utan att vilja kännas vid varandra, började miss Markeson sin verksamhet med att vända sig till utgivarna av sprittrustens ledande tidning, The National Forum, som alltid fört en häftig strid mot den kvinnliga rösträtten. Med dessa uppgjorde hon en plan att de skulle ändra sin taktik därefter, att det ej skulle öppet synas att det var rusdrycksintresset, som gick i spetsen för denna strid. Erfarenheten hade nämligen visat att opposition från detta håll främjade rösträttsaken i stället för att skada densamma, och miss Markeson arbetade ivrigt för att hos sprittrustens ledande män inpränta nödvändigheten av att uppträda mot kvinnorösträtten samt den lika stora nödvändigheten av att denna opposition fördes fullständigt skild från spritintressena — med andra ord det skulle synas som om striden helt och hållet fördes av kvinnorna själva.

Emellertid visade det sig nu att det engelska ordspråket "Honesty is the best policy" — ärlighet varar längst — även härvidlag ägde sin tillämpning. På ett eller annat sätt ha miss Markesons åtgöranden blivit allmänt kända, och The National Forum begagnar tillfället att offentlig taga avstånd från henne och förklarar dessutom, att miss Markeson tydligen underskattat intelligensen hos såväl kvinnorna som valmännen inom staten. Den framhåller vidare att det icke skulle vara den möjligt, att med en ändrad taktik föra dessa bakom ljuset, då den aldrig gjort något försök att missleda dem i fråga om de intressen, som stå bakom densamma, och dessutom föredrar att strida på öppna fältet.

Från rösträttsrörelsens sida har miss Markesons uppträdande naturligtvis ej kunnat passera oanmärkt, och ordföranden i Montanas kvinnliga rösträttsförening yttrar därom: "Vi flingo för flera veckor sedan reda på, att miss Markeson var att hitvänta för att organisera en antikampanj. Antis metoder här äro intet nytt, utan förekomma även i andra stater... Deras arbete vittnar emellertid ej om någon stor intelligens, och jag är säker på att Montanas män som tycka om en ärlig och öppen strid ej skola gilla dessa metoder, som man nu söker införa i vår stat. Man säger att männen skola rösta för kvinnorösträtten, därför att de tro att kvinnorna vilja ha rösträtt, men att kvinnorna i själva verket ej vilja ha någon. Männen skola emellertid rösta för allmän rösträtt, därför att de tro att demokratins principer äro de rätta!"

Använd L. K. P. R:s agitationsmärken.

Göteborgs F. K. P. R:s

Pappersservetter,

pris pr bunt 50 öre,

Miniatyrbordvimplar,

pris pr styck 50 öre, och

Läskapper,

pris pr dussin 50 öre, rekommenderas.

Rekvitioner ställas till fröken Hildur Öjer, Göteborg I.

E. SJÖSTRANDS
Damskrädderi & KappaffärVästerlånggatan 69, I. Hantverkaregatan 8
STOCKHOLM

Första klass Damskrädderi.

Försälja Damdräkter, Kappor, Ustrar och Flickkappor
av goda svenska tyger till moderata priser.
Obs! Beställningar äfven då eget tyg välsläppes.
Allm. Tel. 234 79, 241 65.

P. Paulssons

Damskrädderi

Greftrögatan 20 C, I.

Förstklassigt arbete till moderata priser.

Specialitet: Tailor Made.

Allm. Tel. 182 69.

Rikstel. Ö. 15 16.

Aktiebolaget Feiths
Caféer & KonditorierStrandvägen 1
Drottninggatan 40

"Den nya Portia" på rösträttstribunen.

Det rösträttsintresserade London har i år haft förmånen att få enrollera ännu en ny rösträttstalare av rang, nämligen den förut genom sin kamp mot vivisektionen kända fröken Lind af Hageby. Fröken Lind af Hageby har hållit en serie föredrag i Queen's Hall, och bland åhörarna märktes ingen mindre än den stora antirösträttsauktoriteten sir Almroth Wright, vars lärosatser på ett glänsande sätt blevo vederlagda av denna "den nya Portia".

I ett av föredragen behandlades "Naturen", och vartill naturen har ämnat kvinnan. "Vem kan, utan att göra sig löjlig", frågade talarinnan, "våga påstå att vissa sysselsättningar äro manliga och andra kvinnliga? Är det manligt att stå hos en manufakturhandlare och sälja siden till klänningar? Och ändå finns det män som göra det. Är det manligt att koka mat? Och det göres var dag av män." En referent i en londontidning skriver: "Jag önskar att alla män, som verkligen önska veta 'vad allt det här bråket är om', kunde komma på dessa föreläsningar, där saken framlägges på ett så klart och logiskt sätt utan alla överdrifter och med en värtalighet, som måste komma till och med sir Almroth Wright's teorier på skam."

Fadersansvar

var ämnet för ett föredrag vid Kristianstads läns fattigvårdsmöte i år. I föredraget (återgivet i tidskriften Kristendomen och vår tid) yttrade talaren, pastor Aug. Bruhn: "Det är, så vitt jag kan förstå, ett bevis på, att vi män ej ensamma duga till att regera i landet, att vi så länge kunnat underlåta att så långt sig göra låter, söka genom lagstiftning tvinga en fader att underhålla sitt barn. Jag är viss om, att när kvinnorna få politisk rösträtt och valbarhet — och de få det helt enkelt därför, att kvinnan behövs i staten lika väl som i hemmet — de skola skynda sig att söka få sådana lagar till stånd, som nödgä mannen till att bära ansvar för sitt barn."

Rösträtt för Kvinnors

åttonde nummer för 1914 innehåller bl. a.:

I lust och nöd. Mannens målmanskap. Några ord med fru Hilma Hansson-Söderqvist. Av G. H. E. En märkeskvinna. Av A. Symonds Ohlin. En kvinnoprofil från revolutionens Frankrike. Av Gurli Hertzman-Ericson. I går och i dag. Av George Colmore. Kvinnlig skarpblick på kvinnlig svaghet. Av E-a H. Avslöjade agitationsmetoder.

börjar den 1:sta Februari. Ämnena äro Husmoderskurs med enklare och finare matlagning. Skicklig kokfru undervisar i den finare matlagningen. Examinerad lärarinna i den enklare samt i teori. Övriga ämnen äro Sång, Musik, Målning, Språk (infödda lärarinnor), Konstslöjd, Kläd- och Linneseömnad, Handarbeten, Samaritkurs. Alla ämnen äro valfria. OBS! Den enda skola i Stockholm med helpension och där eleverna samtidigt ha ett godt hem. Unga flickor, som skola vistas i Stockholm, mottagas i helpension. Skolan är inrymd i ett nytt modernt hus invid Strandvägen. Begär prospekt, vari utförliga upplysningar lämnas och där referenser av föräldrar till från skolan utgånga elever finnas intagna.
Adr. E. HULTS KVINNLIKA UTBILDNINGSSKOLA, Artillerig. 6, 2 tr., Stockholm. R. T. 11886. A. T. 289 40.

Skattefritt!

Skattefritt!

Heleneborgsg. 15. A. T. 31 64

Rekommenderas som en erkänd god och när-
rande måltids- och läskedryck.
Finnes på buteljer samt svagdricka på fat.

24 Upplandsgatan 24

- 1 tr. till vänster - 24

STOCKHOLM

HILDA HEDÉN

Dameklipping · Damskrädderi · Modeaffär

OBS! Specialité: SORGBESTÄLLNINGAR

Allm. Tel. 211 33

Hundägare!

Varje vår härjar den s. k. hundsjukan (valpsjukan) och bortrycker många goda jakthundar, vakt- och sällskapshundar från sina ägare. Ett säkert botemedel finnes i Professor »Schönats» Hunddekot, exp. i halvliterflaskor. Pris 2 Kr. pr flaska mot postförskott eller efterkrav.
Obs! Följ noga medföljande bruksanvisning.

A. G. Andersson

Västerlånggatan 68, Stockholm

Allm. tel. 206 68.

Riks tel. 144 68.

KARL ERIKSSON

KLARABERGSGATAN 40, 1 tr., (Hiss)

1:a klass Herr- & Damskrädderi

Gentlemans taylor.
Tailleur pour dames.
Dräkter och kappor
senaste pariserstil fr.
kr. 60: — utföres
under full garanti.

Allm. Tel. 236 05

Riks Tel. Norr 507

Jurid., administrat. och merkant.

Uppdrag

utföres av undertecknad, såsom stärbhusutredningar, konkursbevakningar och inteckningsärenden, uppsättande och vidare behandling inför vederb. myndighet av arrende- och köpekontrakt, testamenten och äktenskapsförord, ansökningar om boskillnad, konkurs- och uravvägörelser, alla i bolagsärenden förekommande handlingar, anmälningar till handels- och bolagsregistren, verkst. av revisioner och utredningar m. m.

H. STEDT

St.-Tel. Vasa 37 69.

Rikst. Vasa 117.

För besök säkrast 12—3 och 7—8.

John F. Larsson

ETABL. 1885

31 Västerlånggatan - Stockholm

Allm. Tel. 20 75

Specialaffär för Siden, Manu-
faktur och Damkonfektion.

STORT URVAL! BILLIGA PRISER!

OBS! Vid återopande af denna annons lämnas
5 % kassaraätt.

Stockholms Ritkontor

rekommenderar sina i alla prislägen smakfulla och vackra handarbeten. Ritningar till broderier för klädningar utföres i extra vackra mönster.

Huvudaffär: DROTTNINGGATAN 30.

Filialer: Humlegårdsgatan 11, S:t Paulsgatan 1, Upplandsgatan 34.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola

(f. d. Villa Hult, Kneippbaden)

P. A. Colljns

Extra Prima
o. Prima
Bomullslärf.
Marknadens
bästa
kvalitéer.
(A. F. 1448).

HEMMETS Vedsägeri & Kolaffär

34 & 36 Krummakaregatan 34 & 36, Stockholm.
Prima torr Björk-, Al- och Barrved, Antraelit, Hus-
hålls- och Träkol samt Koks, såväl krossad som okros-
sad, till för dagen gällande priser.
OBS! Hemmets verksamhet bedrivs för upprättande
av fallna. Allm. Telefon 30 99.
Rikstelefon 70 84.

Johanna Brunssons Praktiska Konstvävningsskola
Kungsg. 70, Sthlm. Emottager elever samt utför be-
ställningar å alla slags konst- och enklare vävnader.
Vävstolar med tillbehör samt garner tillhandahålls.
Beställnings- och försäljningslokaler:
70 Kungsgatan 70 Klarabergsgat. 21
A. T. 437. R. T. Norr 863. A. T. 101 59.

"Mor på Höjden"

Kaffeserveringen i det natursköna Haga, Stockholm.
Öppet endast under sommaren.
Vördsamt MARIA NILSON.

**ALLMÄNNA
PENSIONSFÖRSÄKRINGS-
BOLAGET**

meddelar

**Lifförsäkring
af alla slag.**

Lifförsäkringsbestånd:

C:a 46.340.000 kr.

Fonder:

C:a 6 mill. kr.

Elektromek. Verkstaden STAR
(Innehavare O. Brokvist)
50 Linnégatan 50 - Sthlmstel. 269 69.
Tillverkar och uppsätter all slags belysning i automo-
biler och motorbåtar. Uppsätter automatapparater, ring-
ledning, glödljus etc. Reparerar båtmotorer och elek-
triska apparater av alla slag.

Husvarna

Central Bobbin Symaskiner

utmärka sig genom utom-
ordentligt lätt gång, mycket
stor hastighet, korta nålar,
stor hållbarhet mot slitning
och stor spole. Arbets där-
för alltid till ägarens be-
lätenhet.

En svensk symaskin
bör finnas
i hvarje svenskt
hem.

AFFÄRSREGISTER

A.-B. Stockholms Folkbank
Klarabergsgat. 23, Kommendörsgat. 25, Upplandsgat. 15,
Fleminggat. 59, Lidingö Villastad.
Sparkasseräkning, kapitalräkning.
Insättningar fr. o. m. En krona.
Skriv eller gör ett besök!

Juridiska råd och upplysningar.
Äktenskapsförord. Skilsmässor.
Jur. Kand. Märta Björnbom
Högbergsgatan 54
A. T. Söder 1799. Träfas säkrast vend. 2-3 e. m.

Innan Ni köper
DAMER! VÄRHATT
besök
66 Billighetsbasaren
Västerlånggatan 66
Största sortering. Billigaste priser.

Damhattar
såväl eleganta som enklare. Barn- och Konfirmand-
hattar (fina och billiga), sorghattar och sorgartiklar all-
tid på lager. Vinterhattar realiserar. Götgatan 20, 1 tr.,
Stockholm, i. d. Stortorget 3, 1 tr.

CENTRALFÖRMEDLINGEN
(Inneh. Martha Larsson). 44 STORA NYGATAN 44
FÖRMEDLAR tjänare i alla branscher, kontorsbiträ-
den, lärare och lärarinnor.
ANSKAFFAR våningar och rum (möbl. och omöbl.),
inackorderingar m. m. Adresser fritt. Kontorstid 10-5,
Lörd. 10-4. A. T. 2318. R. T. 12884. (A. F. 1689)

Osvikligt medel
mot Engelska sjukan (Ältan). Besök eller tillskriv Fru
A. Sandberg, Götgatan 35 ö. g. I, Stockholm.
Mottagning kl. 11-2 e. m.

Dr. Elin Beckmans Heltluftsinstitut
Barnhusgatan 12. Riks 105 52. Sthlms-Tel. Br. 45 52.
Rådfrågningsstid: Vardagar halv 3-4.
Behandling av reumatism, gikt, efterbehandling av
ledskador, neuralgier, frostsador och vissa fall av bör-
jande ålderdomsbrand. OBS! Kan även anordnas i
patientens hem. (A. F. 1421)

Emma Hagelins Syateljier
flyttad till
Hornsgatan 45, 2 tr.
och rekommenderar mig fortfarande i benägen hägkomst.
Allm. Tel. 1774.

**E. H. Karlssons
BEGRAFNINGSBYRÅ**
29 Klara N. Kyrkogata (2:dra huset fr. Kungsg.)
ombesörjer begravningar. Order från landsorten
expedieras skyndsamt. A. T. 8409. Riks N. 709.

Vaxholms Hotell
rekommenderas, inackordering mottages.
Vördsammast AUGUSTA KARLSSON.

Rättegångar
bouppteckningar, arvstvister, boskillnad, äktenskaps-
förord, lösöre köp, testamente, skilsmässor, barnupp-
fostringsmål, inkasseringar m. m. utföras fort o. billigt av
VARMLANDS ADVOKAT-INKASSOBYRÅ
R. T. 3712. Götgatan 33, III tr. A. T. Br. 2900.
Skriftliga förfrågningar besvaras omgående.

I. Andrén
Fotografiateljier - Grefturegatan 24 B
REKOMMENDERAS.
Moderna fotografier. Moderata priser.
Allm. Tel. 22614.

De som lida av gammalt skabb, eksem, bensår,
botas absolut säkert. Klädan försvinner på 6 tim.
V. Olssons salva. Brännkyrkag. 55, 1/2 tr. Fin-åna intyg.
1000-tals botade. Ej humbug. Obs. noga adressen! Sthlm.
INTYG: Undertecknad får på det bästa rekommendera
V. Olssons salva såsom ett säkert botemedel mot Exem.
Den som har använt Herr Olssons salva är undertecknads
gamla mor, som i 20 år lidit av denna sjukdom och under
tiden sökt flera framstående läkare men alltid utan re-
sultat. Men vid användandet af Herr Olssons salva så vart
alla sår läkta på 9 dygn. Sjukdomen var så pass utbredd
att halva kroppen var alldeles hudflängd. Måtte nu detta
medel komma till allmänhetens kännedom som verkli-
gen är värt att rekommendera. Intyg på heder och
samvete av J. I. JOHANSSON, Döbelnsgatan 60, 1 tr.,
Gjuteriarbetare, Stockholm.

BERNHARD HELLQVIST
Dekorationsmålare
REKOMMENDERAS
STORGATAN 20 A. T. Öm 1095

J. Wahlgren
7 Södermalmstorg 7. Grundad 1878.
UR- och Optisk Affär
OBS! Ingen filial.
Uppdragningar pr år i hemmen verkställes punktligt.
Allm. Tel. Söder 168.

Ring upp Nexpressen
KARL MOBERG
26 Jakobsbergsgatan 26, Stockholm. Rikstelefon 67 48.
Sthlms Telefon 65 03, 116 86
vid behov av
Hbud, Transporter, Emballeringar, Flyttningar och Magasinering.

**Fröken Bjurholms
Privata Förlossningshem,**
Norrullsg. 37, III tr., h., Stockholm. God inack. och
vård. Tyst och ogererat. Läkare, specialist.
Allm. Tel. Vasa 2715. Riks Tel. Vasa 416.

Återförsäljare och förbrukare.
Leclonchés vätelement, passande för ringledning
telefonapparater etc., erhållas till billiga priser.
OBS! Egen tillverkning.
C. A. ERIKSSON
Saltmätaregatan 12 B. A. Tel. Vasa 72 87.

SÖDRA MODEMAGASINET
26 Bellmansgatan 26
Rekommenderas
moderna och stilfulla Hattar i billigaste priser.
Allm. Tel. 137 77.
Medlemmar af F. K. P. R. erhålla hög rabatt.

A. Magnussons Damskrädderi
Klarabergsgatan 42, 2 tr. Stockholm. Etabl. 1908.
Rekommenderas till benägen hägkomst med beställ-
ningar av Bal-, Soupé-, Sport- o. Promenaddräkter m. m.
Alla beställningar såväl finare som enklare utföres först-
klassigt och omsorgsfullt. Allm. Tel. 150 92.

Hilma Säflund
STOCKHOLM
TORSGATAN 28 Allm. Tel. 141 08
Lager av Klädda Damhattar o. Sorgsaker.
Tillverkning av Konstgjorda Blommor.

RAGNAR NILSSON
BAGERI OCH KONDITORI
49 Hornsgatan 49.
OBS! Endast 1:sta klass ingredienser. - Alla slags
efterrätter. - Kakor och tårter på beställning.
Allm. tel. 188 48.

EDLA SEVERIN
SYATELIER
Hornsgatan N:o 26, 2 tr. t. v.
Allm. Tel. Söder 53 43. STOCKHOLM.

DAMFRISÉRSALONGEN
Tegnérsgatan 35, 1/2 tr. Allm. Tel. Br. 48 50.
rekommenderar sina eleganta frisyrer. Champonering,
huvudmassage och hemkamningar utföras omsorgsfullt
och billigt. Manicure gives. Peruker uthyras.
Vördsammast ALICE RUNN.

Hantverksskolan för Blinda Kvinnor
STOCKHOLM
Klara Ostra Kyrkogata 3. Allm. Telefon 211 37.
Tillverkar alla slags korgarbeten. Rottingsflätning.
Billigt och starkt garanteras.

Märta Erikssons
Hotell och Pensionat.
13 STUREPLAN - STOCKHOLM
Rekommenderas.
Riks Tel. 3727. Allm. Tel. 11328.

NYA HUSAPOTEKET
STOCKHOLM
System: MIRTILLINE

är ett nytt Husapotek, en vegetabilisk naturprodukt,
ofelbart att använda mot Frost, Exem, Skoskav, Sår,
Blodförgiftning, Finnar, Pormaskar, Röd näsrot,
Reformar, Hudlöshet, Myggbett, Insektsstyg,
Svåra magplågor, Blindtarmsaffektioner, Hals-
åkomor etc. Klåda och plågor upphöra genast.
Prospekt och intyg från botade personer sändas mot
10 öre till svarsperto. Provburkar å 1,80 och 2 kr. mot
postförskott. Agenter antagas överallt. Skriv genast till
Nya Husapoteket S. M.
Stockholm 6.
Vår Mirtilline bör ej saknas i något hem.

Hulda Johansson
Rydsbo, Landsvägen 18, 1 tr., Sundbyberg
mitt för Apoteket
emottager såväl finare som enklare sömnad såsom klän-
ningar, blusar, promenaddräkter, ulstrar o. barnkläder.
Allm. Tel. Sundbyberg 898.

Använd Renol!
Damer! Hårvatten utan fett. Gör det fetaste hår torrt
och smidigt. Bästa medel mot hårfall. Fäster
håret efter några behandlingar. Pris per flaska kr. 2:50.
Frisör Th. de Woul, Styrmanngatan 2, Stockholm.
Allm. 240 84.

Härmed rekommenderas mitt 1:sta klass **Damskrädderi**
och garanteras ett välgjordt och välsittande arbete till
moderat pris. OBS! Pytychappor uppångas.
OBS! Trettioårig praktik.
Vördsamt **MATH. PETERSON, Damskrädderi**
48 STUREGATAN 48. Allm. Tel. 193 14.

Ericssons Modeaffär
Birger Jarlsgatan 90, hörnet av Odengatan
STOCKHOLM
rekommenderas. Nykommet lager. Välgjort arbete.
Sorghattar på lager. Billiga priser. Allm. Tel. 247 24.
Gör ett besök. Medlemmar av F. K. P. R. erhålla rabatt.

KONSTTVÄTT.
Undertecknad har tagit kännedom om de bästa metoder
för rengöring på luktfri väg av alla sorters Gardiner,
kulörta broderier, äkta spetsar, Klädningar, siden, ylle
och chiffon, promenaddräkter, damkappor m. m., m. m.
Allt till billigaste priser. Allm. Telefon Sö. 2 51.
ANNA BOY, Hornsgatan 42, Stockholm.

**Alla sorters
Dam- o. Barnkläder**
beställas bäst och billigast
DAM- OCH BARNKONFEKTIONSFAFAREN
3 Uppsalagatan 3, Stockholm.
Allm. Tel. 183 24.

MÄRKNINGS-ATELIEREN
24 Mästersamuelsgatan 24
STOCKHOLM Allm. Tel. 203 25
Märkning för maskin, Hålsömnad och Stoppning av
dukyger samt Fällning emottages. OBS. Rockmonogram.
Välgjort arbete! Billiga priser! Ingeborg Lindeberg.

Vårda hy och hår.
MANICURE. Hygienisk ansiktsbehandl. m. vibrations-
massage. Smärtfri borttagning av generande hårväxt.
Medicinsk hårbehandl. och hårfärg. Hudcrem, hårv.,
pastor, salvor och puder märkta "Astra". Fru Ingrid
Weywadt, Grevturegatan 27, II. Allm. tel. Öst. 80 25.

Stockholms Blusbasar
81 A DROTTNINGGATAN
Ständigt lager av: Damblusar i alla prislägen. Största
sortiment av strandkåpor. (Beställningar även efter
mått.) Klädningar och dräkter på beställning.
Tyger på lager. Allm. Tel. 148 73.

Lotten Janssons
Hem- och Finbageri
20 B GREFTUREGATAN 20 B
Allm. Tel. 183 59.
Obs! Endast första klass ingredienser. Alla slags Ka-
kor och Tårter på beställning.

Pensionat Klara
18 Klara Södra Kyrkogata 18, 1 tr. Hiss.
(intill Klara kyrka)
Allm. Tel. 8072. STOCKHOLM. Allm. Tel. 8072
REKOMMENDERAS!
Komfortabelt möblerade rum till moderata priser.
Hel inackordering eller endast Frukost och Middag.

Bada
Elektr. Ljusbad, Massagebad, Varmbad, Halvbad
4 Södermalmstorg 4.
2 tr. (Hiss.) Allm. Tel. 15 47.

**Stockholms
Inkasseringbyrå**
12 Brunkebergstorg 12
Riks 110 15. Allm. 117 18.

**Inkassering fordringar
Juridiska uppdrag
Placering av prima inteckningar
Kommissionsuppdrag**
Soliditetsupplysningar, Försäkringar alla slag.
Billiga, bestämda arvoden.

Svenska Bokföringsbyrå

Vasagatan 52, 1 tr. Kontorstid 10-2 e. m. Åtager sig förande av lagenliga räkenskaper efter nytt, dubbelt
bokf. system för handel, industri, hantverk, lantbruk m. fl. fr. 2 kr. pr mån. **BOKSLUT, REVISIONER**
och deklARATIONER utföras raskt till moderata pris. **UPPLÄGGER BOKFÖRINGAR** för alla branscher efter
moderna, arbetsbesparande metoder. **LÄMNA RÅD I bokföringsarbete.**

Kappor, Promenaddräkter, Klädningar & Barnkläder

färdig. Välsittande, gott arbete och
billiga priser. OBS! Promenaddräkter
-- efter beställning från 45 kronor. --
Lovisa Lundgren
Fjällgatan 16, vid Katarinavägens ändpunkt
Saltsjöbadsfärja och hiss. Allm. Tel. Söd. 14 11.